

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Plămădeală Ghenadie,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care solicită casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2022, în cauza penală privind-o pe

Corduneanu Natalia XXXXX, născută la XXXXX, originară și domiciliată în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 15.06.2018 – 17.06.2019 (prima instanță);
2. 15.07.2019 – 20.04.2022 (instanța de apel);
3. 24.08.2022 – 19.10.2022 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni/sediul central/ din 17 iunie 2019, Corduneanu Natalia a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului, angajării persoanelor în câmpul muncii peste hotarele țării, precum și alte activități conexe pe un termen de 2 ani.

S-a respins cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatei a sumei de 31 973,68 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, ca fiind neîntemeiată.

S-a soluționat soarta corpurilor delictive.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, în perioada lunii noiembrie 2013, Pereu Elena, s-a deplasat în or. Larnaka, Cipru, la propunerea lui Corduneanu Natalia de a fi angajată la un lucru bine plătit la o fermă din localitate respectivă. Aproximativ la sfârșitul lunii noiembrie 2013, Corduneanu Natalia, a solicitat și a primit de la Pereu Elena pașaportul pe numele ultimei, în scopul perfectării actelor necesare pentru muncă. În prima jumătate a lunii ianuarie 2014,

Pereu Elena, a solicitat de la Corduneanu Natalia și persoana de origine cipriotă, de ai fi restituit pașaportul pentru a reveni în Republica Moldova.

Ca rezultat, Corduneanu Natalia, aflându-se pe teritoriul Ciprului, acționând împreună și de comun acord cu alte persoane de origine cipriotă, cunoscând și abuzând de poziția de vulnerabilitate a victimei Pereu Elena, manifestată prin situația precară din punct de vedere a supraviețuirii sociale a acesteia și faptului că aceasta se afla într-o țară străină fără surse de existență și fără acte de identitate, au recrutat-o și apoi au adăpostit-o pe Pereu Elena la o fermă din or. Larnaka, Cipru, și au refuzat de a-i restitui pașaportul, în scopul exploatării prin muncă forțată.

Totodată, Corduneanu Natalia, care acționa împreună și de comun acord cu alte persoane de origine cipriote, pentru a deține controlul asupra victimei în scopul exploatării prin muncă forțată a Elenei Pereu, i-au cerut să restituie datoria în mărime de 1500 euro, a cărei mărime nu a fost stabilită în mod rezonabil.

La 15 ianuarie 2014, Pereu Elena, a sesizat organele de drept din Republica Moldova și a revenit în Republica Moldova, după intervenirea organelor de drept din Cipru.

Astfel, acțiunile lui Corduneanu Natalia au fost încadrate în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal: „recrutarea și adăpostirea unei persoane adulte, fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării prin muncă forțată, săvârșită prin sustragerea documentelor, în scopul întoarcerii unei datorii, a cărei mărime nu a fost stabilită în mod rezonabil, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de două și mai multe persoane”.

2. Sentința primei instanțe, a fost atacată cu apeluri de către:

2.1 Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Popescu Corneliu, solicitând casarea parțială a sentinței, în partea respingerii solicitării de a fi încasată din contul inculpatei, suma de 31 973,68 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie admisă solicitarea procurorului de a fi încasată din contul inculpatei, suma de 31 973,68 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, invocând că, conform art. 227 alin. (1), 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat.

2.2 Avocatul Trofimov Igor în numele inculpatei, solicitând casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata să fie achitată, invocând că, deși în sentință instanța face referire la faptul că Pereu Elena s-a deplasat în or. Larnaka la propunerea lui Corduneanu Natalia, această concluzie este una eronată, care nu corespunde cu cele constatate în cadrul examinării judecătorești, or, în cadrul examinării judecătorești Corduneanu Natalia a declarat că inițiativa de a veni la lucru în Larnaka îi aparținea lui Pereu Elena, la rândul său și Pereu Elena în cadrul confruntării efectuate între Pereu Elena și Corduneanu Natalia (f.d. 134-141 vol. II) a confirmat faptul că inițiativa de a merge la muncă în Larnaka îi aparținea acesteia (lui Pereu Elena), ca urmare, aceste împrejurări exclude acțiunea de recrutare din

partea inculpatei deoarece însăși partea vătămată Pereu Elena a „angajat-o” pe inculpată ca aceasta să-i găsească un loc de lucru, unde însăși partea vătămată a inițiat discuția referitor la identificarea unui loc de muncă și pentru a se deplasa în Cipru, mai ales că deja anterior avuseseră o experiență de lucru în Cipru.

Deși în sentință prima instanță face referință la faptul că Pereu Elena i-a transmis lui Corduneanu Natalia pașaportul în scopul perfectării actelor necesare pentru muncă, totuși, instanța nu a argumentat o atare constatare prin prisma faptului că:

a) Corduneanu Natalia nu a confirmat faptul că acesteia i s-a transmis pașaportul, ci dimpotrivă, aceasta declară că pașaportul a fost prezentat de către Pereu Elena lui Sava Evanghelou, unde Corduneanu Natalia doar i-a tradus lui Pereu Elena cerința lui Sava Evanghelou despre necesitatea de a preda actele de identitate.

b) Corduneanu Natalia nu era obligată în virtutea unei careva funcții la întreprinderea lui Sava Evanghelou, și corespunzător nu era însărcinată de către Pereu Elena să perfecteze lui Pereu Elena actele necesare pentru muncă.

c) În virtutea unei divergențe între declarațiile lui Pereu Elena și Corduneanu Natalia, așa cum și în lipsa unei declarații ale lui Sava Evanghelou, care ar fi confirmat că pașaportul l-a luat Corduneanu Natalia sau el însuși, așa cum și în lipsa unei alte careva declarații a unei persoane care ar fi asistat la acest eveniment, așa cum și în lipsa unei careva probe obiective care să demonstreze că anume Corduneanu Natalia a preluat fizic pașaportul de la Pereu Elena, nu este clar din ce motive instanța a constatat că anume Corduneanu Natalia a preluat pașaportul lui Pereu Elena.

Deși în sentință se indică faptul că probele administrate “răstoarnă prezumția de nevinovăție”, totuși, în lipsa oricărei argumentări din textul sentinței, nu este clar cum se face că prezumția de nevinovăție se „răstoarnă” într-un caz unde există doar declarațiile părții vătămate și a inculpatei pe acest fapt, în care partea vătămată spune că i-a transmis pașaportul inculpatei, iar inculpata spune că nu i s-a transmis pașaportul, prima instanță nu a aplicat prevederile articolului 8 Cod de procedură penală, or, prima instanță urma să constate că Pereu Elena nu i-a transmis pașaportul lui Corduneanu Natalia. Acest fapt la rândul său exclude însăși fapta inculpatei pe acest segment.

Prima instanță a constatat că în prima jumătate a lunii ianuarie 2014, Pereu Elena, a solicitat de la Corduneanu Natalia și persoana de origine cipriotă, de a-i fi restituit pașaportul pentru a reveni în Republica Moldova, deși în sentință prima instanță face referință la faptul că Pereu Elena, a solicitat de la Corduneanu Natalia și persoana de origine cipriotă, de a-i fi restituit pașaportul pentru a reveni în Republica Moldova, o atare constatare reprezintă o enunțare arbitrară a faptelor.

Corduneanu Natalia nu deținea pașaportul lui Pereu Elena și nu avea nici posibilitate fizică și nici obligație să i-l restituie, prin urmare, lui Corduneanu Natalia nu-i poate fi imputată fapta de refuz de a-i restitui pașaportul.

Prima instanță a constatat că, Corduneanu Natalia, care acționa împreună și de comun acord cu alte persoane de origine cipriote, pentru a deține controlul asupra victimei în scopul exploatării prin muncă forțată a lui Pereu Elena, i-au cerut să restituie datoria în mărime de 1500 euro, a cărei mărime nu a fost stabilită în mod rezonabil.

Deși în sentință prima instanță face referință la faptul că Corduneanu Natalia i-a cerut lui Pereu Elena suma de 1 500 Euro, instanța nu a argumentat o atare constatare prin prisma faptului că, în virtutea unei divergențe între declarațiile lui Pereu Elena și Corduneanu Natalia, așa cum și în lipsa unei declarații ale unei alte persoane care ar fi asistat la această discuție, așa cum și în lipsa unei careva probe obiective care să demonstreze că anume Corduneanu Natalia i-a cerut lui Pereu Elena suma de 1500 Euro, nu este clar din ce motive prima instanță a constatat că anume Corduneanu Natalia a solicitat ilicit suma de 1500 Euro de la Pereu Elena.

În opinia apărării, deși în sentință se indică faptul că probele administrate “răstoarnă prezumția de nevinovăție”, totuși, în lipsa oricărei argumentări din textul sentinței, nu este clar cum se face că prezumția de nevinovăție se “răstoarnă” într-un caz unde există doar declarațiile părții vătămate și a inculpatei pe acest fapt, în care partea vătămată spune că inculpata i-a solicitat suma de 1500 Euro, iar inculpata spune că nu i-a solicitat lui Pereu Elena suma de 1500 Euro.

Prima instanță nu s-a referit la probele prezentate de partea apărării, în mod special la probele foto și video. Prima instanță nu le-a supus analizei.

Prima instanță nu s-a referit și nu a argumentat legătura între acțiunile inculpatei și acțiunile altor persoane, chestiune care impunea calificarea în baza literei d) al alineatului (2) al articolului 165 Cod penal. Nu este clar care ar fi putut fi interesele comune ale lui Corduneanu Natalia și ale celorlalți participanți presupuși, față de care nu există nici un act de învinuire sau de expunere a bănuielii.

Prima instanță doar a preluat textul din rechizitorul cu privire la probe, fără a se expune asupra conținutului acestora, nu este clar care este fapta care a comis-o anume Corduneanu Natalia.

În ce privește recrutarea victimei, inculpata cu partea vătămată se cunoștea cu mult înainte de producerea evenimentelor estimate de acuzare drept fapte infracționale. Acest fapt îl confirmă atât inculpata, atât și partea vătămată în cadrul confruntării (f. d 134-141, Vol. II).

În ce privește adăpostirea părții vătămate a persoanei, fără consimțământul acesteia, a susținut că, la venirea în Cipru, partea vătămată nu cunoștea pe nimeni și de aceea a rugat-o pe inculpată ca aceasta să o întâlnească și s-o găzduiască pentru o noapte, mai ales că avionul a aterizat pe timp de noapte. Acest fapt îl confirmă atât inculpata, atât și partea vătămată (fd 134-141, Vol. II).

Ulterior, partea vătămată a locuit la ferma lui Evanghelou, ci nu la inculpată acasă. Fapt confirmat atât de inculpata, cât și de partea vătămată (f.d.134-141,vol.II).

Partea vătămată s-a instalat și a locuit în casa de la fermă din Cipru benevol și

dispunea de toate condițiile de trai. Acest fapt se confirmă prin probele foto-video examinate în ședințele de judecată prezentate de partea apărării, prin declarațiile martorilor Pavaluca Maria și Pavaluca Marin audiați în cadrul ședinței de judecată, de inculpată, precum și însăși partea vătămată (fd 134-141, Voi. II).

Prin urmare inculpata nu a realizat adăpostirea părții vătămate în scop de traficare, iar locuirea acesteia timp de trei luni la ferma unde lucra nu s-a produs fără acordul acesteia, ci rezulta exclusiv din voința acesteia.

În ce privește scopul exploatării prin muncă forțată a părții vătămate. Partea vătămată, la sosirea în Cipru a fost angajată la fermă la Evanghelou Sava, adică anume acolo unde i-a comunicat inițial inculpata, și nicidecum într-un alt loc. Acest fapt îl confirmă cât inculpata, atât și partea vătămată (f d 134-141, Vol. II).

La momentul sosirii la fermă, partea vătămată a încheiat oficial contract de muncă și în scurt timp a fost pusă “în regulă”, la organele de migrație, la asigurări etc. Acest fapt îl confirmă partea vătămată (fd 134-141, Vol. II).

Partea vătămată a fost achitată cu salariu anume așa cum a fost convenit la încheierea contractului. Pentru întreaga perioadă de muncă părții vătămate i s-a achitat salariul integral. Acest fapt îl confirmă partea vătămată (fd 134-141, Vol. II).

Condițiile de muncă ale părții vătămate au fost destul de decente și nu poate prezenta o muncă forțată. Acest fapt se confirmă prin probele foto-video examinate în ședințele de judecată prezentate de partea apărării, prin declarațiile martorilor Pavaluca Maria și Pavaluca Marin audiați în cadrul ședinței de judecată, inculpata, precum și însăși partea vătămată (fd 134-141, Vol. II).

Inculpata nu a obligat-o pe partea vătămată să muncească. Acest fapt rezidă din aceea că inculpata nu deținea o careva funcție care să decidă angajarea, concedierea sau repartizarea la muncă a angajaților întreprinderii unde lucra partea vătămată. Urmează a fi respinsă declarația părții vătămate precum că inculpata, fiind la fermă i-a declarat că partea vătămată urmează să lucreze în continuare la fermă deoarece această declarație contravene declarațiilor făcute de inculpată și nu este confirmată cu nici o careva probă materială sau cu careva declarații ale martorilor care se aflau pe teritoriul fermei.

Inculpata nu a confirmat nici declarațiile părții vătămate precum că inculpata i-ar fi cerut de la partea vătămată suma de 1500 Euro. Și nici prin alte probe materiale sau declarații ale martorilor, alegațiile părții vătămate referitor la o eventuală pretenție a inculpatei la o sumă de 1500 Euro de la partea vătămată este lipsită de suport probatoriu, partea vătămată a indicat în cadrul confruntării cu inculpata (f d 134-141, Vol. II), că ultima i-ar fi cerut părții vătămate să achite suma de 1500 Euro pentru faptul că a ajutat-o să se angajeze la muncă, și ea, partea vătămată i-a comunicat că o va face. Însă, și inculpata, dar și partea vătămată confirmă că pe durata perioadei în care partea vătămată s-a aflat în Cipru nici Pereu Elena nu a transmis lui Corduneanu Natalia, dar și Corduneanu Natalia nu a cerut o careva sumă de bani în contul acestei sume de 1500 Euro.

În același sens, trebuie de reținut faptul că partea vătămată, Pereu Elena, în cadrul confruntării a declarat că față de Corduneanu Natalia nu are nici o pretenție (f d 134 - 141, Vol. II).

În ce privește abuzul de poziție de vulnerabilitate. Partea vătămată avea în mod legal loc de muncă, de altfel egal ca și inculpata, avea salariu, nu mai mic decât cel al inculpatei, avea loc de trai cu condiții decente, iar unica condiție pe care acuzarea ne sugerează să o deduce ar fi necunoașterea de către aceasta a limbii vorbite în Cipru.

Partea vătămată nu cunoștea limba greacă, iar din acest motiv a apelat la inculpata Corduneanu Natalia pentru a-i traduce discuțiile cu patronul angajator, și nu doar. Acest fapt îl confirmă cât inculpata, atât și partea vătămată (f d 134-141, Vol. II). În mod special, partea vătămată a declarat că inițiativa de a-i traduce totdeauna i-a aparținut (f d 137 Vol. II).

Necunoașterea de către partea vătămată a limbii de vorbire din Cipru, chestiune care poate fi evaluată drept poziție de vulnerabilitate, însă inculpata nu a profitat culpabil de această stare a părții vătămate, ci dimpotrivă, a ajutat-o în această situație, traducându-i. Partea vătămată a confirmat faptul că inculpata i-a tradus totdeauna, cu excepția faptului când aceasta s-a adresat la patroni după pașaport, când traducerea a făcut-o Natalia și Sergiu (f d 134-141, Vol. II). De fapt inculpata i-a tradus și atunci când partea vătămată a solicitat de la patron salariul cu anticipație, de două ori. Un atare comportament din partea inculpatei nu reprezintă o profitare sau abuz de poziție de vulnerabilitate din partea inculpatei.

Prin urmare, odată ce nici din învinuire, dar nici din probele examinare nu se poate deduce o situație de abuz de poziție de vulnerabilitate, pe acest capăt de învinuire nu poate fi constatat traficul.

În ce privește confiscarea documentelor în scopul întoarcerii unei datorii.

Banii pentru examinarea medicală și pentru transport (călătoria cu avionul spre Cipru) nu au fost împrumutate de către partea vătămată de la inculpată ci de la Evanghelou Sava, iar prin urmare partea vătămată nu-i datorează inculpatei careva sume legate cu venirea părții vătămate în Cipru. Acest fapt îl confirmă cât inculpata atât și partea vătămată (fd 134-141, Vol. II).

Partea vătămată conștientiza că actele sale de identitate se aflau la Evanghelou Sava pentru perfectarea actelor pentru lucru. Ea înțelege că actele nu au fost luate forțat, ci au fost date benevol de către aceasta. Acest fapt îl confirmă cât inculpata atât și partea vătămată (f d 134-141, Vol. II).

Deși partea vătămată declară că i-a transmis lui Corduneanu Natalia actele, așa cum și s-a adresat acesteia ca să-i fie restituite de către Corduneanu Natalia actele, instanța urmează a aprecia aceste declarații ca fiind lipsite de sinceritate și făcute cu rea-credință, deoarece însăși Pereu Elena, în cadrul aceleiași confruntări face declarații ce contrazic alegațiile referitor la faptul că Corduneanu Natalia a preluat actele părții vătămate și că aceasta din urmă s-ar fi adresat la Corduneanu pentru a-

și revendica actele anume de la ea. Astfel la f.d. 136 Vol.II indică clar că “la toate traducerile a participat Natalia, dar când a fost vorba cu pașaportul în lipsa mea a vorbit cu proprietarul fermei Natalia și Sergiu”. Acest fapt confirmă că cerința referitor la pașaport a fost formulată față de patron și nu față de Corduneanu Natalia. La fel și la f.d. 139 Vol.II, partea vătămată indică faptul că a cerut lui Corduneanu Natalia ca aceasta să ceară pașaportul de la Sava Evanghelou. Aceasta demonstrează că partea vătămată știa că actele nu sunt la Corduneanu și doar cerea ca aceasta să ceară de la patron. Însă, trebuie de precizat că Corduneanu Natalia nu avea nici o funcție în cadrul întreprinderii lui Sava Evanghelou, care să o fi obligat să păstreze actele sau să le ceară de la patron, așa cum nu a avut nici o înțelegere cu Pereu Elena prin care să se fi obligat să poarte responsabilitate pentru actele ultimei. Acest fapt îl confirmă cât inculpata atât și partea vătămată (fd 134-141, Vol. II).

Prima instanță nu a supus analizei argumentele părții apărării referitor la faptul că la adresarea la poliție în Cipru, partea vătămată Pereu Elena nu a menționat nimic referitor la Corduneanu Natalia.

Partea vătămată confirmă că a transmis actele de identitate ale sale, patronului în vederea perfectării contractului de muncă, perfectării asigurării, înregistrării la organele de migrație, precum și pentru alte formalități prevăzute de lege în Cipru. O atare transmisiune nu a fost realizată pentru a-i îngădi posibilitatea acesteia de a părăsi ferma. De aici nu pot fi admise constatările instanței referitor la faptul că Pereu Elena a transmis actele lui Corduneanu Natalia.

Unei proceduri similare, în care se transmit actele de identitate patronului (Sava Evanghelou) pentru perfectarea diferitor acte de punere în ordine, sunt supuse toate persoanele care vin să se angajeze la această întreprindere. Acest fapt îl confirmă inculpata, martorii audiați în ședința de judecată, atât și partea vătămată (f d 134-141, Vol. II). Astfel, în ședința din 26.11.2018, martorul Păvăluca Maria declară că pașapoartele și a ei (Pereu Elena), dar și ale noastre (martorul și soțul acesteia) au fost strânse la Sava Evanghelou pentru a ne pune în ordine. La fel și martorul Păvăluca Marin declară că Evanghelou de la toți le-a strâns pașapoartele, după aceasta le-a întors.

Din actele (probele scrise) examinate în cadrul ședinței de judecată rezultă foarte clar că pașaportul părții vătămate se afla de facto la Sava Evanghelou, care și i l-a restituit ulterior.

În ce privește comiterea infracțiunii de către două sau mai multe persoane. Susține că, acuzarea a calificat fapta pretins comisă de către inculpată în baza alineatului (2) lit d) - de doua sau mai multe persoane, însă deși din materialele cauzei este foarte clar că eventuala faptă nu putea fi comisă decât doar de către un cerc foarte restrâns de persoane, unde acest cerc se limitează cu Evanghelou Sava, sunt de neînțeles următoarele chestiuni:

- a) Din ce motiv se declară despre persoană necunoscută;
- b) Din ce motiv în privința lui Evanghelou Sava nu au fost întreprinse acțiuni

de urmărire penală;

c) Din ce motiv acestuia nu i s-a înaintat învinuirea.

Această situație de incertitudine se îndreptățește clar prin faptul că acuzarea nu a găsit, și mai mult ca atât, nu dispune de probele care să dovedească că persoana care realmente a reținut pașaportul lui Pereu Elena ar fi făcut-o de comun și prin înțelegere cu Corduneanu Natalia.

De altfel, este motivată prezența lui Corduneanu Natalia de față când Evanghelou Sava a intrat în posesia actelor de identitate ale lui Pereu Elena, și anume prin cerința lui Pereu Elena de a traduce de către Corduneanu Natalia, însă nu este motivată cerința lui Pereu Elena de a cere pașaportul anume de la Corduneanu Natalia, deoarece aceasta nu îl deținea și nu avea putere să-l revendice. În acest sens, instanța urmează a lua în calcul faptul că chiar și dacă Corduneanu Natalia s-ar fi adresat către Evanghelou Sava cu cererea să-i fie transmis pașaportul lui Pereu Elena, iar Evanghelou Sava ar fi refuzat, Corduneanu Natalia nicicum nu putea transmite lui Pereu Elena acest pașaport.

Mai mult ca atât, acuzarea nu a pus la dispoziția instanței o probă care ar fi demonstrat deținerea pașaportului lui Pereu Elena, de către acesta în interesul comun al său și a lui Corduneanu Natalia.

Nu este clară pretenția acuzării referitor la fapta de deposedare de acte pretins comisă de inculpată în virtutea existenței probelor clare că aceasta nu a deposedat-o în acest scop, nu a deținut pașaportul și nu putea să i-l restituie.

Referitor la competența de urmărire penală a polițiștilor ce au realizat actele în cadrul acestui dosar și valabilitatea actelor exercitate.

Potrivit prevederilor articolului 12 al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Inspectoratul General de Poliție este persoană juridică.

Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 778 din 27.11.2009 și Hotărârii Guvernului nr. 693 din 2017 (punctul 3 al Regulamentului), Ministerul Afacerilor Interne este persoană juridică, iar Inspectoratul General al Poliției este structură subordonată, fiind în acest sens, o persoană juridică distinctă.

Prin urmare, MAI și IGP sunt persoane juridice distincte, cu structură și atribuții funcționale distincte.

Analogic prevederilor actelor indicate mai sus este și Hotărârea Guvernului nr. 1265 din 14.11.2008 și Hotărârea Guvernului nr. 696 din 2017, care în punctul 3 al Regulamentului indică asupra faptului că Ministerul Finanțelor este persoană juridică, iar Serviciul Vamal este structură subordonată Ministerului Finanțelor, fiind în acest sens, o persoană juridică distinctă.

Acest fapt este presupus și prin conținutul articolului 253 al Codului de procedură penală, care indică drept persoane juridice (instituții) în cadrul cărora se constituie organe de urmărire penală Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Vamal.

IGP nu reprezintă o structură componentă a MAI, ci una subordonată, și

distinctă ca entitate juridică. Această chestiune este constatată prin hotărâri judecătorești irevocabile (a se vedea cazul civil *Cucoș Valentin vs MAI și IGP*).

Potrivit prevederilor articolului 253 al Codului de procedură penală, urmărirea penală se efectuează de către procuror și de către organele constituite conform legii în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal, Centrului Național Anticorupție. Organele de urmărire penală sunt reprezentate de ofițeri de urmărire penală anume desemnați în cadrul instituțiilor menționate în alin.(1) și subordonați organizațional conducătorului instituției respective.

În acest sens, menționează că potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 778 din 27.11.2009 și 693 din 2017, Ministerul Afacerilor Interne nu are constituit în cadrul său organ de urmărire penală.

În același timp, nici art. 253 Cod de procedură penală, dar nici Legea 333 privind statutul ofițerului de urmărire penală nu prevede constituirea organului de urmărire penală în cadrul Inspectoratului General de Poliție.

Atenționează că potrivit prevederilor articolului 4 al Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală, ofițerii de urmărire penală sunt desemnați și își desfășoară activitatea în organele de urmărire penală constituite, conform legii, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal și Centrului Național Anticorupție. Sistemul organelor de urmărire penală include, după caz, departamente, direcții generale, direcții, secții, servicii sau birouri de urmărire penală constituite în cadrul instituțiilor menționate la alin. (1) al articolului 4 al Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală, și al subdiviziunilor teritoriale ale acestora. Angajații unor alte subdiviziuni din instituțiile menționate la alin.(1) pot avea atribuții de ofițer de urmărire penală numai în cazul desemnării lor prin ordonanță a procurorului, la propunerea ofițerului de urmărire penală.

Ofițerii de poliție care au pornit urmărirea penală, iar apoi au efectuat un șir de acte de urmărire penală nu sunt angajați ai ministerului afacerilor interne, ci sunt angajați ai Inspectoratului general al poliției, care potrivit prevederilor legislative indicate mai sus reprezintă o instituție distinctă de ministerul afacerilor interne, are statut de persoană juridică și nu reprezintă o subdiviziune teritorială a ministerului afacerilor interne ci o instituție subordonată a ministerului afacerilor interne, iar organul de urmărire penală ca directive (în cazul din speță) nu reprezintă nici structură subordonată Ministerului Afacerilor Interne ci structură specializată cu funcții operaționale subordonată Inspectoratului General al Poliției. Aceasta se poate constata clar din conținutul Hotărârii Guvernului nr. 283 din 2013 (pct. 24 din Regulament).

De altfel și Serviciul Vamal (care are statut de persoană juridică) reprezintă la fel ca și Inspectoratul General de Poliție o instituție subordonată a Ministerului finanțelor, însă articolul 253 Cod de procedură penală și articolul 4 al Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală. nu indică despre "organul de urmărire penală a Ministerului Finanțelor" ci indică despre "organul de urmărire penală a Serviciului

Vamal”.

Deși prima instanță a făcut referire la prevederile alineatului (2) al articolului 14 al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, potrivit căruia se stabilește că prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează structura specializată a poliției care va avea calitatea de organ de urmărire penală, consideră că acestea nu pot fi admise, deoarece această normă nu indică faptul că prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează structura specializată a poliției care va avea calitatea de organ de urmărire penală în cadrul Inspectoratului General al Poliției. Oricum, articolul 253 Cod de procedură penală, indică asupra faptului că organul de urmărire penală se înființează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar Ministerul Afacerilor Interne este o persoană juridică distinctă de Inspectoratul General al Poliției, deși se găsesc într-un raport de supușenie, dar totuși sunt persoane juridice distincte, cu structură și atribuții distincte.

Astfel, având în vedere că urmărirea penală a fost efectuată de către persoane care nu fac parte din instituțiile indicate în articolul 253 Cod de procedură penală, urmează anularea tuturor actelor procedurale efectuate de aceste persoane în cadrul dosarului în privința lui Corduneanu Natalia.

În mod special se referă și solicită declararea nulității următoarelor acte procedurale:

- 1) Ordonanța de pornire a urmăririi penale
- 2) Procesele verbale de audiere a părților și martorilor realizate de polițiștii din cadrul subdiviziunii polițienești care a exercitat aceste acțiuni procesuale.
- 3) Procesele verbale de ridicare realizate de polițiștii din cadrul subdiviziunii polițienești care a exercitat aceste acțiuni procesuale.
- 4) Ordonanțele de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive realizate de polițiștii din cadrul subdiviziunii polițienești care a exercitat aceste acțiuni procesuale.
- 5) Alte acte realizate de polițiștii din cadrul subdiviziunii polițienești care a exercitat aceste acțiuni procesuale.

Prima instanță a indicat că o atare cerere urma să fie formulată la faza de urmărire penală, totuși în corespundere cu prevederile articolului 251 Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea în cauză nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv

din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Referitor la termenul de menținere în calitate de bănuït și valabilitatea ordonanței de punere sub învinuire, constată că în corespundere cu prevederile art. 63 Cod de procedură penală, bănuïtul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuït prin unul din următoarele acte procedurale, după caz, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuït. Ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuït și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 Cod de procedură penală, se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuïtul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.

În acest sens, în textul ordonanței de începere a urmării penale din 25.03.2014, este indicată persoana care se bănuiește că ar fi comis acțiuni ce pot fi încadrate în categoria de acțiuni infracționale potrivit prevederilor articolului 165 alin (2) al Cod penal (f.d. 1, Vol. 1), așa cum și din actele ulterioare realizate de organul de urmărire penală rezultă foarte clar faptul că bănuiala este îndreptată spre inculpa Corduneanu Natalia.

În corespundere cu prevederile alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuït persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni. La momentul expirării termenului indicat în alineatul (2) art. 63 Cod de procedură penală, organul de urmărire penală este obligat să dispună scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire.

În corespundere cu prevederile alin. (4) art. 63 Cod de procedură penală, instanța de judecată, constatând că bănuiala nu s-a confirmat, este obligată să dispună scoaterea lui de sub urmărire.

CtEDO a statuat, în acest sens, că o persoană dobândește calitatea de suspect (bănuït), ce atrage aplicarea garanțiilor prevăzute de articolul 6 al Convenției, nu din momentul aducerii la cunoștință despre faptul că i s-a atribuit o asemenea calitate, ci din motivul în care autoritatea avea motive sigure de a-l suspecta în comiterea infracțiunii (Hot. CtEDO în cauzele Brusco vs Franța și Bandaletov vs Ucraina).

Prin urmare calitatea de bănuït a lui Corduneanu Natalia a încetat de drept cel mult la data de 02.07.2014, aceasta urmând să fie scoasă de sub urmărire penală.

Urmare la cele invocate, trebuie de constatat că ordonanța de punere sub învinuire din 21 martie 2016 (f.d. 6, vol.II) a fost una înaintată ilegal, urmând a fi anulată, din motiv că calitatea de bănuït a lui Corduneanu Natalia a încetat, urmând ca cel puțin la 02.07.2014 urmărirea penală în privința lui Corduneanu Natalia să fie încetată.

Susține că organul de urmărire penală a încălcat dreptul prevăzut de art.22 Cod de procedură penală, de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă, drept prevăzut și în art.4 al Protocolului nr.7 CEDO.

În speță, înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, or calitatea de bănuț în privința lui Corduneanu Natalia expirase de drept, corespunzător la data de 02.07.2014, iar prin faptul că aceasta a fost recunoscută în calitate de bănuț abia la 21 martie 2016, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală.

Or, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de finalizare în privința acesteia a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată, la expirarea termenului de 3 luni de menținere în această calitate.

În contextul dat este relevant de a fi menționată hotărârea Curții Constituționale prin care s-a dat interpretarea principiului constituțional non bis in idem. Respectiv, potrivit pct. 6 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală (Monitorul Oficial 235-240/27, 03.12.2010), principiul constituțional de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă impune în linii mari autorităților publice competente nu numai interdicția de a judeca repetat persoana, dar și interdicția de a urmări de mai multe ori persoana pentru aceeași faptă.

Reiterează că, calitatea de bănuț în privința lui Corduneanu Natalia, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, i-a creat persoanei convingerea fermă că nu mai este bănuț și urmărită penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința sa.

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2022: S-a respins ca nefondat apelul declarat de către procuror.

S-a admis apelul declarat de către avocatul Trofimov Igor în numele inculpatei Corduneanu Natalia, s-a casat total sentința și s-a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Corduneanu Natalia a fost achitată de sub învinuirea în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motivul lipsei elementelor constitutive a infracțiunii.

S-a soluționat soarta corpurilor delictive.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prin rechizitoriu, Corduneanu Natalia se învinuiește precum că, în perioada lunii noiembrie 2013, Pereu Elena, s-a deplasat în or. Larnaka, Cipru, la propunerea lui Corduneanu

Natalia de a fi angajată la un lucru bine plătit la o fermă din localitatea respectivă. Aproximativ la sfârșitul lunii noiembrie 2013, Corduneanu Natalia, a solicitat și a primit de la Pereu Elena pașaportul pe numele ultimei, în scopul perfectării actelor necesare pentru muncă. În prima jumătate a lunii ianuarie 2014, Pereu Elena, a solicitat de la Corduneanu Natalia și persoana de origine cipriotă, de a-i fi restituit pașaportul pentru a reveni în Republica Moldova.

Ca rezultat, Corduneanu Natalia, aflându-se pe teritoriul Ciprului, acționând împreună și de comun acord cu alte persoane de origine cipriotă, cunoscând și abuzând de poziția de vulnerabilitate a victimei Pereu Elena, manifestată prin situația precară din punct de vedere a supraviețuirii sociale a acesteia și faptului că aceasta se afla într-o țară străină fără surse de existență și fără acte de identitate, au recrutat-o și apoi au adăpostit-o pe Pereu Elena la o fermă din or. Larnaka, Cipru, și au refuzat de a-i restitui pașaportul, în scopul exploatării prin muncă forțată.

Totodată, Corduneanu Natalia, care acționa împreună și de comun acord cu alte persoane de origine cipriote, pentru a deține controlul asupra victimei în scopul exploatării prin muncă forțată a lui Pereu Elena, i-au cerut să restituie datoria în mărime de 1500 euro, a cărei mărime nu a fost stabilită în mod rezonabil.

La 15 ianuarie 2014, Pereu Elena, a sesizat organele de drept din Republica Moldova și a revenit în Republica Moldova, după intervenirea organelor de drept din Cipru.

Astfel, de către organul de urmărire penală acțiunile lui Corduneanu Natalia au fost încadrate în prevederile art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal - *rectutarea si adăpostirea unei persoane adulte, fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării prin muncă forțată, săvârșită prin sustragerea documentelor, în scopul întoarcerii unei datorii, a cărei mărime nu a fost stabilită în mod rezonabil, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de două și mai multe persoane.*

Instanța de apel, analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca ne fiind concludente și utile, or aceste acte și documente nu coroborează întru-totul între ele, dar și cu alte probe, din contra aceste probe indică la stările de fapt relatate de către inculpată, mai mult, aceste probe nu indică că în acțiunile inculpatei Corduneanu Natalia sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat că, prima instanță la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, ajungând la concluzia greșită de a stabili că Corduneanu Natalia se face vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În ceea ce privește recrutarea victimei, instanța de apel a relevat că din materialele cauzei se constată cu certitudine că, inculpata cu partea vătămată se cunoșteau cu mult timp înainte de producerea evenimentelor estimate de acuzare

drept infracționale, iar inițiativa de a se deplasa în Cipru la muncă îi aparține anume părții vătămate Pereu Elena. Acest fapt fiind confirmat atât de către inculpata Corduneanu Natalia cât și de partea vătămată Pereu Elena în cadrul confruntării (f.d. 134-141 vol. II), precum și în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel.

Aceste împrejurări, exclud concluzia primei instanțe referitor la faptul că inițiativa de a veni la muncă în Cipru îi aparține Nataliei Corduneanu, așa cum și acțiunea de recrutare din partea inculpatei, deoarece însăși partea vătămată a „angajat-o” pe inculpată ca aceasta să-i găsească un loc de lucru, unde însăși partea vătămată a inițiat discuția referitor la identificarea unui loc de muncă și pentru a se deplasa în Cipru, mai ales că deja avuseseră o experiență de lucru în Cipru.

În ce privește adăpostirea părții vătămate a persoanei, fără consimțământul acesteia, instanța de apel a reiterat că, din conținutul materialelor cauzei precum și din declarațiile însăși a părții vătămate rezultă că, la venirea în Cipru, partea vătămată nu cunoștea pe nimeni și de aceea a rugat-o pe inculpată ca aceasta să o întâlnească și s-o găzduiască pentru o noapte, mai ales că avionul aterizase pe timp de noapte.

Ulterior, partea vătămată a locuit la ferma lui Evanghelou, ci nu la inculpată acasă. Partea vătămată s-a instalat și a locuit în casa de la fermă din Cipru benevol și dispunea de toate condițiile de trai. Acest fapt se confirmă prin probele foto-video examinate în ședințele de judecată precum și prin declarațiile martorilor Pavaluca Maria și Pavaluca Marin audiați în cadrul ședinței de judecată.

Prin urmare, se atestă că inculpata Corduneanu Natalia nu a realizat adăpostirea părții vătămate în scop de traficare, iar locuirea acesteia timp de trei luni la ferma unde lucra nu s-a produs fără acordul acesteia, ci rezulta exclusiv din voința acesteia.

În ce privește scopul exploatării prin muncă forțată a părții vătămate, instanța de apel a reținut că partea vătămată Pereu Elena, la sosirea în Cipru a fost angajată la fermă la Evanghelou Sava, adică anume acolo unde i-a comunicat inițial inculpata, și nicidecum într-un alt loc, acest fapt îl confirmă atât inculpata cât și partea vătămată, iar la momentul sosirii la fermă, partea vătămată a încheiat oficial contract de muncă și în scurt timp a fost pusă la evidență cu actele în regulă, la organele de migrație, la asigurări etc. Partea vătămată a fost achitată cu salariu anume așa cum a fost convenit la încheierea contractului. Pentru întreaga perioadă de muncă părții vătămate i s-a achitat salariul integral. Acest fapt fiind confirmat de însăși partea vătămată atât în cadrul confruntării cât și în ședința instanței de apel.

Condițiile de muncă ale părții vătămate au fost destul de decente și nu poate prezenta o muncă forțată. Acest fapt se confirmă prin probele foto-video examinate în ședințele de judecată prezentate de partea apărării, prin declarațiile martorilor Pavaluca Maria și Pavaluca Marin audiați în cadrul ședinței de judecată, inculpată, precum și însăși partea vătămată în cadrul ședinței în instanța de apel.

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpata Codreanu Natalia nu a obligat-o pe partea vătămată să muncească. Acest fapt rezidă din aceea că inculpata nu

deținea o careva funcție care să decidă angajarea, concedierea sau repartizarea la muncă a angajaților întreprinderii unde lucra partea vătămată.

Prin urmare, instanța de apel a respins declarațiile părții vătămate precum că inculpata, fiind la fermă i-a declarat că partea vătămată urmează să lucreze în continuare la fermă deoarece această declarație contravine declarațiilor făcute de inculpată și nu este confirmată cu nici o careva probă materială sau cu careva declarații ale martorilor care se aflau pe teritoriul fermei.

Inculpata nu a confirmat nici declarațiile părții vătămate precum că inculpata i-ar fi cerut de la partea vătămată suma de 1500 Euro. Și nici prin alte probe materiale sau declarații ale martorilor alegațiile părții vătămate referitor la o eventuală pretenție a inculpatei la o sumă de 1500 Euro de la partea vătămată este lipsită de suport probatoriu. La fel acest fapt este lipsit și de suport logic. Așa cum a indicat partea vătămată, ultima i-ar fi cerut părții vătămate să achite suma de 1500 Euro pentru faptul că a ajutat-o să se angajeze la muncă, și ea, partea vătămată i-a comunicat că o va face. Însă, și inculpata, dar și partea vătămată confirmă că pe durata perioadei în care partea vătămată s-a aflat în Cipru nici Pereu Elena nu a transmis lui Corduneanu Natalia, dar și Corduneanu Natalia nu a cerut o careva sumă de bani în contul acestei sume de 1500 euro.

În același sens, trebuie de reținut faptul că partea vătămată, Pereu Elena, în cadrul confruntării (f d 134- 141, Vol. II), cât și în cadrul ședinței în instanța de apel a declarat că față de Corduneanu Natalia nu are nici o pretenție.

În ce privește abuzul de poziție de vulnerabilitate, instanța de apel a relevat că în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel partea vătămată Pereu Elena a declarat că în Republica Moldova era angajată oficial în câmpul muncii, ulterior fiind în Cipru, de altfel egal ca și inculpata, a fost angajată oficial în câmpul muncii, avea salariu, nu mai mic decât cel al inculpatei, avea loc de trai cu condiții decente, iar unica condiție pe care acuzarea o sugerează constă în deducerea referitor la faptul necunoașterii de către partea vătămată a limbii vorbite în Cipru.

Astfel, partea vătămată Pereu Elena nu cunoștea limba greacă, iar din acest motiv a apelat la inculpata Corduneanu Natalia pentru a-i traduce discuțiile cu patronul angajator, și nu doar. Acest fapt fiind confirmat atât prin declarațiile inculpatei cât și cele ale părții vătămate care a declarat că inițiativa de a-i traduce totdeauna i-a aparținut (f d 137 Vol. II).

Colegiul penal reține că, necunoașterea de către partea vătămată a limbii de vorbire din Cipru, chestiune care poate fi evaluată drept poziție de vulnerabilitate, însă inculpata nu a profitat culpabil de această stare a părții vătămate, ci dimpotrivă, a ajutat-o în această situație, traducându-i. Partea vătămată a confirmat faptul că inculpata i-a tradus totdeauna, cu excepția faptului când aceasta s-a adresat la patroni după pașaport, când traducerea a facut-o Natalia și Sergiu (f d 134-141, Vol. II). De fapt inculpata i-a tradus și atunci când partea vătămată a solicitat de la patron salariul cu anticipație, de două ori. Un atare comportament din partea inculpatei deloc nu

reprezintă o profitare sau abuz de poziție de vulnerabilitate din partea inculpatei.

Prin urmare, odată ce nici din învinuire, dar nici din probele examinare nu se poate de dedus o situație de abuz de poziție de vulnerabilitate, se atestă că pe acest capăt de învinuire nu poate fi constatată infracțiunea de trafic.

În ce privește confiscarea documentelor în scopul întoarcerii unei datorii, instanța de apel a reiterat că, banii pentru examinarea medicală și pentru transport (călătoria cu avionul spre Cipru) nu au fost împrumutate de către partea vătămată de la inculpată ci de la Evanghelou Sava, iar prin urmare partea vătămată nu-i datorează inculpatei careva sume legate cu venirea părții vătămate în Cipru. Aceasta fiind confirmat atât de către inculpată cât și de către partea vătămată (fd 134-141, vol. II).

Astfel, partea vătămată conștientiza că actele sale de identitate se aflau la Evanghelou Sava pentru perfectarea actelor pentru lucru. Ea înțelege că actele nu au fost luate forțat, ci au fost date benevol de către aceasta, acest fapt fiind confirmat atât de inculpată cât și de partea vătămată (f d 134-141, Vol. II).

Deși partea vătămată declară că i-a transmis lui Corduneanu Natalia actele, așa cum și s-a adresat acesteia ca să-i fie restituite de către Corduneanu Natalia actele, instanța de apel a apreciat aceste declarații ca fiind lipsite de sinceritate și făcute cu rea - credință, deoarece însăși Pereu Elena, în cadrul aceleiași confruntări face declarații ce contrazic alegațiile referitor la faptul că Corduneanu Natalia a preluat actele părții vătămate și că aceasta din urmă s-ar fi adresat la Corduneanu pentru a-și revendica actele anume de la ea. Astfel la f.d. 136 Vol. II indică clar că “la toate traducerile a participat Natalia, dar când a fost vorba cu pașaportul în lipsa mea a vorbit cu proprietarul fermei Natalia și Sergiu”. Acest fapt confirmă că cerința referitor la pașaport a fost formulată față de patron și nu față de Corduneanu Natalia. La fel și la f.d. 139 Vol. II, partea vătămată indică faptul că a cerut lui Corduneanu Natalia ca aceasta să ceară pașaportul de la Evanghelou Sava. Aceasta demonstrează că partea vătămată știa că actele nu sunt la Corduneanu și doar cerea ca aceasta să ceară de la patron, în acest sens, instanța de apel a precizat că Corduneanu Natalia nu avea nici o funcție în cadrul întreprinderii lui Evanghelou Sava, care să o fi obligat să păstreze actele sau să le ceară de la patron, așa cum nu a avut nici o înțelegere cu Pereu Elena prin care să se fi obligat să poarte responsabilitate pentru actele ultimei. Acest fapt îl confirmă atât inculpata atât și partea vătămată (f. d 134-141, Vol. II).

Instanța de apel a mai indicat că, prima instanță nu a supus analizei argumentele părții apărării referitor la faptul că la adresarea la poliție în Cipru, partea vătămată Pereu Elena nu a menționat nimic referitor la Corduneanu Natalia.

Totodată, în ședința instanței de apel partea vătămată a confirmat că a transmis actele de identitate ale sale, patronului în vederea perfectării contractului de muncă, perfectării asigurării, înregistrării la organele de migrație, precum și pentru alte formalități prevăzute de lege în Cipru. O atare transmisiune nu a fost realizată pentru a-i îngradi posibilitatea acesteia de a părăsi ferma. De aici nu pot fi admise constatările primei instanțe referitor la faptul că Pereu Elena a transmis actele lui

Corduneanu Natalia.

Unei proceduri similare, în care se transmit actele de identitate patronului (Evanghelou Sava) pentru perfectarea diferitor acte de punere în ordine, sunt supuse toate persoanele care vin să se angajeze la această întreprindere. Acest fapt îl confirmă inculpata, martorii audiați în ședința de judecată, atât și partea vătămată (f.d. 134 - 141, vol. II). Astfel, în ședința din 26.11.2018, martorul Păvăluca Maria declară că pașapoartele și a ei (Pereu Elena) dar și ale noastre (martorul și soțul acesteia) au fost strânse la Evanghelou Sava pentru a ne pune în ordine. La fel și martorul Păvăluca Marin declară că Evanghelou de la toți le-a strâns pașapoartele, după aceasta le-a întors.

Reieșind din lucrările dosarului examinate în cadrul ședinței de judecată rezultă cu certitudine că pașaportul părții vătămate se afla de facto la Sava Evanghelou, care și i l-a restituit ulterior.

Mai mult ca atât, acuzarea nu a pus la dispoziția instanței o probă care ar fi demonstrat deținerea pașaportului lui Pereu Elena, de către acesta în interesul comun al său și a lui Corduneanu Natalia.

Nu este clară pretenția acuzării referitor la fapta de deposedare de acte pretins comisă de inculpată în virtutea existenței probelor clare că aceasta nu a deposedat-o în acest scop, nu a deținut pașaportul și nu putea să i-l restituie.

În ce privește comiterea infracțiunii de către două sau mai multe persoane, instanța de apel a relevat că, prin ordonanța procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Brînza Ion din 26 aprilie 2021, s-a dispus clasarea integral a procesului penal în cauza nr. 2018515099, disjunsă la 29.05.2018 din cauza penală nr. 2014515059, pe faptul recrutării și adăpostirii cet. Pereu Elena, în scop de exploatare prin muncă pe teritoriul Ciprului de Nord, deoarece în acțiunile cetățenilor Republicii Cipru, Evangelou Savvas, și Evangelos Evangelou, lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 165 din Codul penal (f.d. 143-149 vol. IV), astfel, urmează a fi respinse argumentele precum că infracțiunea a fost comisă de două sau mai multe persoane.

Instanța de apel mai indică că, reieșind din conținutul materialelor cauzei penale, se atestă că în urma executării cererii de comisie rogatorie, adresată pe marginea prezentei cauze autorităților competente ale Ciprului, s-a stabilit cu certitudine că Pereu Elena pe perioada aflării în Cipru a fost angajată oficial în câmpul muncii, fiind încheiat contract de muncă în acest sens și eliberate toate actele necesare de a activa și a se afla legal pe teritoriul acestui stat, aceasta a beneficiat de asigurare medicală precum și a achitat taxele stabilite (f.d. 138-190-199 vol. I).

Mai mult, în cadrul ședinței în instanța de apel partea vătămată Pereu Elena a declarat că salariul l-a primit cu regularitate, în suma la care convenise, careva conflicte cu angajatorii nu a avut, aceștia au avut un comportament normal față de ea, iar discuțiile cu aceștia le ducea prin intermediul Nataliei Corduneanu, deoarece nu cunoștea limba vorbită pe teritoriul aceluși stat.

Totodată, din conținutul ordonanței procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Brînza Ion din 26 aprilie 2021, prin care s-a dispus clasarea integral a procesului penal în cauza nr. 2018515099, disjunsă la 29.05.2018 din cauza penală nr. 2014515059, pe faptul recrutării și adăpostirii cet. Pereu Elena, în scop de exploatare prin muncă pe teritoriul Ciprului de Nord, se constată că, în rezultatul măsurilor întreprinse de către autoritățile competente ale Ciprului, nu au fost stabilite careva încălcări în activitatea antreprenorului cu angajații săi, în special pretinse acțiuni ilegale, exprimate prin confiscarea și tănuirea de documente în scop de exploatare prin muncă forțată a victimei (f.d. 184 vol. I).

În acest context, instanța de apel a concluzionat că în acțiunile inculpatei Corduneanu Natalia nu se regăsesc elementele infracțiunii incriminate de trafic de ființe umane - conform indicilor calificativi - *„recrutarea si adăpostirea unei persoane adulte, fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării prin muncă forțată, săvârșită prin sustragerea documentelor, în scopul întoarcerii unei datorii, a cărei mărimi nu a fost stabilită în mod rezonabil, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de două și mai multe persoane”*.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Săli Radu, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea totală a deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând:

- la 26 aprilie 2021, prin ordonanța procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Brînza Ion, s-a dispus clasarea integral a procesului penal în cauza nr. 2018515099, disjunsă la 29.05.2018 din cauza penală nr. 2014515059, pe faptul recrutării și adăpostirii cet. Pereu Elena. în scop de exploatare prin muncă pe teritoriul Ciprului de Nord, deoarece în acțiunile cetățenilor Republicii Cipru, Evangelou Savvas, și Evangelos Evangelou, lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 165 Cod penal, astfel, ținând cont de această soluție, acuzatorul de stat participant în instanța de apel a solicitat recalificarea acțiunilor inculpatei Corduneanu Natalia, conform art. 165 alin. (1) Cod penal, dat fiind faptul că în legătură cu ordonanța adoptată, nu pot fi reținute elementele de la alin. (2) art. 165 Cod penal: *„acțiuni săvârșite de două și mai multe persoane”*;

- vinovăția inculpatei Corduneanu Natalia este confirmată prin probele care au fost cercetate în cadrul procesului de judecată;

- versiunea inculpatei Corduneanu Natalia precum că ea nu a săvârșit traficul de ființe umane care i se incriminează, ci doar la rugămintea părții vătămate Pereu Elena, a ajutat-o pe aceasta să fie angajată la munca în Cipru, nu poate fi luată în considerare, deoarece nici o altă probă nu coroborează cu declarațiile acesteia or, cumulul de probe administrate o contrazic totalmente;

- reieșind din declarațiile părții vătămate Pereu Elena, expuse în procesul-verbal de confruntare dintre ultima și inculpata Corduneanu Natalia din 14 martie 2018,

partea vătămate a indicat direct că a ajuns la muncă în Cipru cu ajutorul inculpatei Corduneanu Natalia, pentru care aceasta ulterior i-a cerut 1500 euro. La fel, susține că i-a transmis pașaportul Iui Corduneanu Natalia personal. Dar partea vătămată 1-a primit doar după intervenția reprezentanților biroului de emigrări de la aeroport. De asemenea, inculpata refuzând să-i restituie pașaportul, i-a spus să muncească, altfel va face pușcărie și va avea ea grijă pentru ce să facă;

- declarațiile părții vătămate care în coroborare cu: declarațiile martorilor Păvălucă Maria, Păvălucă Marin, Șarban Serghei și Șarban Natalia, care în ședința de judecată au declarat că în perioada când munceau în Cipru la același stăpân muncea și partea vătămată Pereu Elena, declarațiile martorului Verstiuc Constantin, care în ședința de judecată a declarat că, a fost telefonat de către partea vătămată Pereu Elena, care i-a comunicat că se află la muncă peste hotare și vrea să se întoarcă acasă, dar este în imposibilitate, deoarece o moldoveancă care se afla de mai mult timp acolo i-a luat pașaportul, iar când ea a intenționat să revină acasă, deoarece nu i-a plăcut munca și deoarece are copil minor acasă, aceasta nu- i dădea pașaportul; declarațiile martorului Plămădeală Tatiana, care este mama inculpatei și care în ședința de judecată a declarat că, a luat legătura cu inculpata, căreia i-a comunicat că trebuie să se prezinte la organele de drept și i-a zis să se clarifice cu Pereu Elena, deoarece aceasta s-a întors în țară și a reclamat-o la trafic de persoane, însă cum s-a constatat în ședința de judecată inculpata s-a eschivat de drept, fiind necesară extrădarea acesteia;

- declarațiile părții vătămate se confirmă și prin: procesul-verbal de confruntare din 18 februarie 2016, dintre partea vătămată Pereu Elena și martorul Păvălucă Marin; procesul-verbal de examinare a obiectului din 21 februarie 2014, prin care au fost supuse examinării interpelarea adresată CCP1, răspunsul parvenit de la CCPE, procesul-verbal de examinare a obiectului din 18 iunie 2014, prin care au fost supuse examinării răspunsul parvenit de la întreprinderea de Stat, compania aeriană „Air Moldova” cu privire la lista pasagerilor cursei aeriene nr. 873 din 6 noiembrie 2013; procesul-verbal de ridicare din 21 martie 2014, prin care de la cet. Pereu Elena au fost ridicate copia pașaportului pe numele acesteia, copia unei file cu înscrisul „Natalia Corduneanu”, copia vizei eliberate pe numele cet. Pereu Elena de către organele competente ale Ciprului, copia biletului avia Chișinău-Larnaka din 6 noiembrie 2013, copia tichetului de îmbarcare ruta Chișinău-Larnaka din 6 noiembrie 2013, copia tichetului de îmbarcare ruta Larnaka-Chișinău din 15 ianuarie 2014, telefonul mobil de model „Nokia” de culoare neagră; procesul-verbal de examinare a obiectului din 21 martie 2014, prin care au fost supuse examinării documentele și obiectele ridicate de la partea vătămată Pereu Elena; procesul-verbal de examinare a obiectului din 26 februarie 2016, prin care a fost examinată informația cu privire la descifrările computerizate ale apelurilor telefonice în regim de intrare-ieșire, efectuate de la posturile de telefon cu numărul 069259092, care aparține părții vătămate Pereu Elena pe perioada începând cu 1 august 2013 până la

03 aprilie 2014, precum și descifrările telefonice ale numerelor utilizate de partea vătămată și inculpata în Cipru în aceeași perioadă; procesul-verbal de examinare a obiectului din 17 aprilie 2018; prin care au fost supuse examinării actele parvenite în rezultatul executării cererii de comisie rogatorie de către autoritățile competente ale Ciprului; procesul-verbal de examinare a obiectului din 19 aprilie 2018, prin care au fost supuse examinării bunurile ridicate de la inculpata Corduneanu Natalia în momentul reținerii;

- toate aceste probe în ansamblu răstoarnă prezumția de nevinovăție a inculpatei Corduneanu Natalia și astfel demonstrează că aceasta se face vinovată de comiterea faptei reținute în sarcina sa, exceptând calificativul acțiuni săvârșite de doua și mai multe persoane.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivul – temeiul de recurs invocat de recurent nu s-a confirmat în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmarea, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în

apelurile declarate, întemeindu-și corect soluția, prin care inculpata a fost achitată de sub învinuirea în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motivul lipsei elementelor constitutive a infracțiunii, în baza probelor verificate și apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, și în partea contestată prin prezentul recurs, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în decizia contestată.

Cât ține de argumentele recurentului referitor la faptul că inculpata urmează a fi recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal, punctează că reprezintă o interpretare subiectivă a recurentului ce nu poate fi acceptată, or, în decizia instanței de apel au fost combătute aceste argumente (f.d. 183 – 199 v. IV), motivare ce este în coroborare cu circumstanțele constatate în prezenta cauza penală în baza cumulului de probe cercetate de prima instanță și instanța de apel, ce se acceptă de instanța de recurs, ce nu contravine practicii CtEDO.

Mai mult, instanța de recurs, apreciază critic argumentul recurentului precum că concluziile instanței de apel nu sunt bazate pe probe, în acest sens, Colegiul penal indică că este un argument declarativ, or, instanța de apel reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Invocând eroarea de drept prevăzută de pct. 6), alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, procurorul menționează, printre altele, despre faptul că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra tuturor motivelor din cererea de apel, cu toate acestea nu relevă expres asupra căror anume motive instanța nominalizată nu s-a pronunțat, or, în apel, partea acuzării a solicitat încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare.

În atare situație, Colegiul penal apreciază ca nefondate alegațiile autorului cererii de recurs în această parte și reiterează că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de către instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente, ceea ce în cazul dat nu s-a realizat.

Mai mult, Colegiul penal apreciază că decizia recurată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei (f.d. 191 – 199 v. IV), echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de legea procesual-penală și de art. 6 CEDO și dă răspuns la toate argumentele apelantului-inculpat expuse în cererea de apel.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că urmează a fi achitată inculpa de sub învinuirea adusă în temeiul art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece lipsesc elementele constitutive a infracțiunii, fiind lipsă atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a infracțiunii.

6. Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, or instanța de apel s-a expus în decizia sa, detaliat și argumentat asupra fiecărei probe prezentate și chestiunilor esențiale invocate în apel, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2022, în cauza penală privind-o pe **Corduneanu Natalia XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **17 noiembrie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie